

קבורה רוויה בישראל

בשנים האחרונות ולאור מצוקה בקרקע להקצאה לבתי עלמין, החל המשרד לשירותי הדת לעודד קבורה רוויה על מנת לאפשר חסכון בקרקעות בהשוואה למצב הקיים של קבורת שדה.

מהלך זה התאפשר לאחר החלטת הממשלה ולאחר הדו"ח של מבקר המדינה בנושא מצוקת קרקעות לקבורה בעיקר בערים גדולות כגון ירושלים, חיפה, גוש דן, והשרון.

כיום נפטרים בישראל כמאה בני אדם בכל יום והוצרכו עבורם בקבורת שדה דונם קרקע לכלל 270 נפטרים, כלומר הקצאת 250 דונם קרקע מדי שנה לקבורה בבתי עלמין.

בתי עלמין רבים כיום סגורים לקבורה לאזרחים, מלבד אלה שרכשו בהם חלקות עודם בחיים. בין בתי עלמין הסגורים במרכז הארץ ניתן לציין את קרית שאול, סגולה, ועוד. עם ההחלטה למעבר לקבורה רוויה ניתן לפתוח חלקית את בתי עלמין אלה לסוגים מסוימים של קבורה רוויה, בעיקר לקבורת סנהדרין (ראה להלן).

כאמור, בעקבות החלטת הממשלה, יזם המשרד לשירותי הדת מיזם לקבורה רוויה. המיזם הינו עפ"י כללי ההלכה היהודית ובאישור הרבנות הראשית לישראל. המיזם מיושם בשלב הראשון בערים שבהן קיימת מצוקת קרקעות, בעיקר בירושלים, חיפה והקריות, גוש דן רבתי, והשרון.

בשיטות השונות של קבורה רוויה ניתן לקבור עד 2500 נפטרים בכל דונם אדמה מול 270 נפטרים בלבד בקבורת שדה.

מה זה קבורה רוויה וביאזה אופנים ניתן לקבור בקבורה רוויה?

א. קבורת מכפלה

בשיטה זו טומנים בקבר שדה רגיל שני נפטרים בחלקה (מומלץ מאד לבני זוג), זאת באמצעות העמקת החפירה. ניתן לעשות מצבה וציון קבר כפול או בודד לשני הנפטרים בחלקה.

ב. קבורת רמה

בשיטה זו, בונים מבנה רב קומות (המכונה בפי האנשים "קניון"). ניתן לעלות מקומה לקומה במדרגות. בכל קומה ניתן לקבור את הנפטר בקבורת שדה ואז בקבורת המכפלה. גם כאן ניתן לעשות מצבה וציון קבר כפול או בודד למקום, בהתאם ליעוד (אדם בודד או זוג נפטרים).

ג. קבורת סנהדרין

בשיטה זו בונים קירות שימשו כמערות קבורה ובהם מכינים חללים ייעודיים ובהם טומנים את הנפטר במיטות מיוחדות המוחדרות לחללים הללו. על קיר החלל ניתן לעשות מצבה וציון קבר לנפטר. שיטה זו היתה נהוגה בתקופת הסנהדרין ומכאן הכינוי "קבורת הסנהדרין". בכל קיר ניתן לקבור עד 4 קומות כשגובה כל קבר אינו עולה על 80 ס"מ.

כל שיטות הקבורה הנ"ל הותאמו ע"י אדריכלים ובעלי מקצוע וקיבלו את ההיתרים והאישורים של המשרד לשירותי הדת.

עם החלטה על קבורה רוויה, יהפכו מעתה שיטות קבורה אלו השיטות היחידות לקבורת אדם בישראל, מלבד הפריבילגיה הקיימת לרכישת חלקות בין לאדם בהיותו בחיים ובין רכישה לנפטר מיד עם פטירתו וכמובן הסכומים הנדרשים לתשלום הינם גבוהים **ובמזומן**. התשלומים שיגבו במקרים אלה ירוכזו למימון יצירת פתרונות קבורה בשיטה הרוויה.

אך מסתבר ששיטות קבורה אלו אינן מניחות את הדעת לכל חוגי היהדות. כך למשל היהדות הליטאית יצאה בהתקפה חריפה על השיטה וקראה להתנגד בכל תוקף לכל שיטות הקבורה הרוויה וכינתה את השיטות הללו במונח המעורר סלידה בחוגים החרדים "הרפורמה בשרות הקבורה".

עם או ללא התנגדות זרמי יהדות כלשהם לשיטות הקבורה הרוויה, המיזם כבר יצא לדרך ובכל בתי עלמין הגדולים החלו כבר לקבור את הנפטרים בשיטות אלו, גם אם לא תמיד דעת משפחות הנפטרים נוחה מהן.

בקבורה רוויה, תם עידן של קבורת שדה, כלומר חלקה לנפטר אחד בלבד בבית עלמין.

לסיום, מה שנתר הוא להמליץ לכל אלה ששיטות אלו לא גורמות להן לנחת רוח, לשקול במלוא הרצינות וכובד המשקל לרכוש חלקות בבתי עלמין לבני המשפחה ובעיקר לבני הזוג החפצים בכך, בעודם בחיים.

המשרד לשירותי דת יצא במסע הסברה על המיזם החדש, כך שמשפחות הנפטרים לא יתמודדו מול המיזם בהפתעה גמורה ואם ניתן במקומות שקיימת אפשרות, יגיעו בהחלטה מגובשת על סוג קבורה הנראית להם לקבורת הנפטר.

ובילע המוות לנצח ומחה כל דמעה ונאחל לכל הקוראים ולבני משפחותיהם אריכות ימים ושנים בבריאות איתנה.